

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-X
SOCO10: Human Rights

Day and Date: Saturday, 17/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The Universal Declaration of Human Rights has a total of clauses.
a) 10 b) 20 c) 30 d) 40
- 2 -----said Man is Social animal .
A) Ruso B) Aristotal C) Je. Bentham D) Emile Durkhiem
- 3 In 1955, the first backward class commission was appointed under his chairmanship.
A) kaka Karmalkar B) kaka Kalekar C) Chandan Pratap Singh D) K. N .Circle
- 4 Justice is defined as the virtue of social institutions by ---
a) Jerome J Shestak b) John Rawls c) Ronald Dwarkin d) Prof. Harold Laske
- 5 Very important role in regulating human relations and human rights. plays.
a) Right b) Prestige c) Honor d) Duty
- 6 -----The purpose of this Act is to give women a share in the family property a) Hindu Ignorance Self Protection Act 1956 b) Hindu Succession Act 1956 c) Dowry Prevention Act 1961 d) Hindu Marriage Act 1955 -
- 7 Anti-trafficking web portal launched by Central Government in -----
a) February 2014 b) February 2015 c) February 2016 d) February 2017
- 8 National Human Rights Commission is headquartered at a) Kolkata b) Chennai c) Mumbai d) Delhi
- 9 Maharashtra State Commission for Women was established in the year a) 1991 b) 1992 c) 1993 d) 2005
- 10 The Universal Declaration of Human Rights was proclaimed by the United Nations General Assembly on ----- a) 10 December 1948 b) 10 December 1949 c) 10 December 1950 d) 10 December 1951
- 11 Violators of human rights are a major ----- A. Crime B. War C. Enemy D. Prohibition

- 12 For the English word Human Trafficking, the word ----- is used in Marathi. A. Human Trafficking B. Honor Killing C. Inhuman treatment d. Unethical trade
- 13 There are ----- types of human trafficking. A. Two b. Four c. Five D. Six
- 14 In India, people are also bought and sold as prostitutes. In Vethbigara, the proportion of Scheduled Castes and Tribes is almost -----.
- A. 40% b. 50% c. 60% d. 80%
- 15 Killing of women to save family honor is ----- murder. A. Involuntary manslaughter b. Homicide c. Suicide d. Altruistic killing

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the meaning of rights by giving definition of right.
- 2 Explain the four principles of human rights in Indian Constitution.
- 3 Write the History of Human Rights in India.
- 4 Human Trafficking or Smuggling

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the meaning of rights and explain the classification or types of rights.
- 2 Write down the characteristics of Human Rights
- 3 Explain the nature of honor killing by defining
- 4 Explain the nature of culpable homicide by defining it

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Write in detail about the perspective in Human Rights.
- 2 Write a detailed account of measures taken in India to curb human trafficking.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 मानवी हक्कांच्या वैश्विक जाहीरनाम्यात एकूण कलमे आहेत.
अ) १० ब) २० क) ३० ड) ४०
- 2 ----- म्हटले की माणूस हा सामाजिक प्राणी आहे.
अ) रुसो ब) अरिस्टॉटल क) जे. बेंथम ड) एमिल दुखिम
- 3 1955 मध्ये त्यांच्या अध्यक्षतेखाली पहिला मागासवर्ग आयोग नेमण्यात आला.
अ) काका करमळकर ब) काका कालेकर क) चंदन प्रताप सिंह ड) के. एन. वर्तुळ

- 4 सामाजिक संस्थांचा सदगुण म्हणजे न्याय अशी न्यायाची व्याख्या ----- यांनी केली आहे.
अ) जेरोमी जे शेस्टक ब)जॉन रावल्स क)रोनाल्ड द्वारकीन ड) प्रा.हेरॉल्ड लास्की
- 5 मानवी संबंध व मानवी हक्क यांचे नियमन करण्यात ----- अत्यंत महत्वाची भूमिका बजावते.
अ)हक्क ब)प्रतिष्ठा क)सन्मान ड)कर्तव्य
- 6 ----- कौटुंबिक संपत्तीत महिलांना वाटा देणे हा या कायद्याचा उद्देश आहे अ) हिंदू अज्ञान स्वसंरक्षण कायदा 1956 ब) हिंदू उत्तराधिकार कायदा 1956 क) हुंडा प्रतिबंधक कायदा 1961 ड) हिंदू विवाह कायदा 1955 -
- 7 केंद्र सरकारने सुरू केले तस्करीविरोधी वेब पोर्टल मध्ये-----
क) फेब्रुवारी 2014 क) फेब्रुवारी 2016 d) फेब्रुवारी 2017
- 8 राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे मुख्यालय येथे आहे अ) कोलकाता ब) चेन्नई क) मुंबई ड) दिल्ली
- 9 महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाची स्थापना वर्षभरात झाली. अ) 1991 ब) 1992 c) 1993 d) 2005
- 10 मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी घोषित केली. a) 10 डिसेंबर 1948 b) 10 डिसेंबर 1949 c) 10 डिसेंबर 1950 d) 10 डिसेंबर 1951
- 11 मानवी हक्कांचे उल्लंघन करणारे हे प्रमुख ----- आहेत. अ. गुन्हा ब. युद्ध क. शत्रू ड. निषेध
- 12 Human Trafficking या इंग्रजी शब्दासाठी मराठीत ----- हा शब्द वापरला जातो. अ.मानवी दुर्व्यापार ब.प्रतिष्ठासाठी हत्या क. अमानवी वर्तन ड.अनैतिक व्यापार
- 13 मानवी दुर्व्यापाराचे -----प्रकार आहेत. अ.दोन ब. चार क. पाच ड.सहा
- 14 भारतात वेठबिगार म्हणूनही व्यक्तीची खरेदी – विक्री केली जाते. वेठबिगारात अनुसूचित जाती व जमातीच्या व्यक्तीचे प्रमाण ----- जवळपास आहे.
अ.४०% ब. ५०% क.६०% ड. ८०%
- 15 कुटुंबाची प्रतिष्ठा वाचविण्यासाठी स्त्रियांच्या होणाऱ्या हत्या म्हणजे ----- हत्या होय. अ. दुर्विहित हत्या ब. प्रतिष्ठा हत्या क.आत्मकेंदी हत्या ड. परार्थवादी हत्या

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 हक्काची व्याख्या सांगून हक्कांचे अर्थ सांगा.
- 2 मानवी हक्कांची भारतीय राज्यघटनेतील चार सूत्रे स्पष्ट करा.
- 3 भारतातील मानवी हक्कांचा इतिहास लिहा.
- 4 मानवाचा दुर्व्यापार किंवा तस्करी

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 हक्कांची अर्थ सांगून हक्कांच्या वर्गीकरण किंवा प्रकार सांगा.
- 2 मानवी हक्कांची वैशिष्ट्ये लिहा
- 3 प्रतिष्ठेच्या हत्येची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा
- 4 दुर्विहित हत्याची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मानवी हक्कांमधील दृष्टीकोन बदल तपशीलवार लिहा.
- 2 मानवी दुर्व्यापाराला आळा घालण्यासाठी भारतात केलेली उपाययोजनांची सविस्तर माहिती लिहा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022

Sociology (Optional) Paper-X

SOCO10: Human Rights

Day and Date: Saturday, 17/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 मानवी हक्कांच्या वैश्विक जाहीरनाम्यात एकूण कलमे आहेत.

अ) १० ब) २० क) ३० ड) ४०

Option 3

2 ----- म्हटले की माणूस हा सामाजिक प्राणी आहे.

अ) रुसो ब) अरिस्टॉटल क) जे. बेंथम ड) एमिल दुखिम

Option 2

3 1955 मध्ये त्यांच्या अध्यक्षतेखाली पहिला मागासवर्ग आयोग नेमण्यात आला.

अ) काका करमळकर ब) काका कालेकर क) चंदन प्रताप सिंह ड) के. एन. वर्तुळ

Option 1

4 सामाजिक संस्थांचा सद्गुण म्हणजे न्याय अशी न्यायाची व्याख्या ----- यांनी केली आहे.

अ) जेरोमी जे शेस्टक ब) जॉन रावल्स क) रोनाल्ड द्वारकीन ड) प्रा. हेरॉल्ड लास्की

Option 2

5 मानवी संबंध व मानवी हक्क यांचे नियमन करण्यात ----- अत्यंत महत्वाची भूमिका बजावते.

अ) हक्क ब) प्रतिष्ठा क) सन्मान ड) कर्तव्य

Option 2

6 ----- कौटुंबिक संपत्तीत महिलांना वाटा देणे हा या कायद्याचा उद्देश आहे अ) हिंदू अज्ञान स्वसंरक्षण कायदा 1956 ब) हिंदू उत्तराधिकार कायदा 1956 क) हुंडा प्रतिबंधक कायदा 1961 ड) हिंदू विवाह कायदा 1955 -

Option 3

7 केंद्र सरकारने सुरू केले तस्करिविरोधी वेब पोर्टल मध्ये-----

क) फेब्रुवारी 2014 क) फेब्रुवारी 2016 d) फेब्रुवारी 2017

Option 1

8 राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे मुख्यालय येथे आहे अ) कोलकाता ब) चेन्नई क) मुंबई ड) दिल्ली

Option 4

9 महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाची स्थापना वर्षभरात झाली. अ) 1991 ब) 1992 c) 1993 d) 2005

Option 3

10 मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी घोषित केली. a) 10 डिसेंबर 1948 b) 10 डिसेंबर 1949 c) 10 डिसेंबर 1950 d) 10 डिसेंबर 1951

Option 1

11 मानवी हक्कांचे उल्लंघन करणारे हे प्रमुख ----- आहेत. अ. गुन्हा ब. युद्ध क. शत्रू ड. निषेध

Option 1

12 Human Trafficking या इंग्रजी शब्दासाठी मराठीत ----- हा शब्द वापरला जातो. अ.मानवी दुर्व्यापार ब.प्रतिष्ठासाठी हत्या क. अमानवी वर्तन ड.अनैतिक व्यापार

Option 1

13 मानवी दुर्व्यापाराचे -----प्रकार आहेत. अ.दोन ब. चार क. पाच ड.सहा

Option 4

14 भारतात वेठबिगार म्हणूनही व्यक्तीची खरेदी – विक्री केली जाते. वेठबिगारात अनुसूचित जाती व जमातीच्या व्यक्तीचे प्रमाण ----- जवळपास आहे.

अ.४०% ब. ५०% क. ६०% ड. ८०%

Option 4

15 कुटुंबाची प्रतिष्ठा वाचविण्यासाठी स्त्रियांच्या होणाऱ्या हत्या म्हणजे ----- हत्या होय. अ. दुर्विहीत हत्या ब. प्रतिष्ठा हत्या क.आत्मकेंदी हत्या ड. परार्थवादी हत्या

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 हक्काची व्याख्या सांगून हक्कांचे अर्थ सांगा.

Ans:

2 मानवी हक्कांची भारतीय राज्यघटनेतील चार सूत्रे स्पष्ट करा.

Ans:

3 भारतातील मानवी हक्कांचा इतिहास लिहा.

Ans:

4 मानवाचा दुर्व्यापार किंवा तस्करी

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 हक्कांची अर्थ सांगून हक्कांच्या वर्गीकरण किंवा प्रकार सांगा.

Ans:

2 मानवी हक्कांची वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

3 प्रतिष्ठेच्या हत्येची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा

Ans:

4 दुर्विहित हत्याची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मानवी हक्कांमधील दृष्टीकोन बदल तपशीलवार लिहा.

Ans:

2 मानवी दुर्व्यापाराला आळा घालण्यासाठी भारतात केलेली उपाययोजनांची सविस्तर माहिती लिहा

Ans:
